

גם עסקה קטן יכול לתפוח במספרו כמו גדול

תקנון חסר כמתכון לסכסוכים בין בעלי מניות

פעמים רבות לאחר הכנת תכנית עסקית, חשיבה רבה והשקנה מגיעים שני יזמים (או יותר) לעורך דין ומבקשים לייסד חברה במסגרתה יקיימו פעילות עסקית. היזמים רוצים שהחברה תקום "אתמול" ועורך הדין ממחר להחתימם על מסמכים סטנדרטיים להקמת החברה – קובץ מסמכים בסיסי אשר מוצג ללקוח כעניין פרוצדוראלי חסר חשיבות.

לדעת המתאגדים "חשובה התחלת הפעילות" ועל כן חבל על הזמן הנדרש ליצירת מסמכים מותאמים לנסיבות הקמת החברה. אלא שזמן קצר לאחר תחילת הפעילות העסקית מתברר כי קיימים פערים ברצון בין בעלי המניות וקיימים אירועים רבים אשר מחייבים קבלת החלטה ומתן פתרון. למשל: האחד רוצה להשקיע בחברה ולפתח אותה, להרחיב פעילות, לגייס משקיע, להשקיע בעצמו – האחר אינו מעוניין להשקיע. אולי תנפיק החברה מניות לצורך ההשקעה לאחד הצדדים ואחזקות השני ידוללו? לפי איזה שווי חברה? מה אם הצד האחר לא מסכים? מה הנוהל כאשר מי מהצדדים מבקש למנות מנהל מקצועי לחברה? ועוד.

בשלב זה שואלים בעלי המניות מה כתוב בתקנון בנושא השקעה, הרחבת פעילות או בנושאים אחרים דוגמת אלו שהוזכרו? עורך הדין משיב: ביקשתם לרשום את החברה במהירות האפשרית והתקנון כולל רק את הפרטים שחובה לכלול בתקנון (שם החברה, מטרות החברה, פרטים בדבר הון המניות הרשום ופרטים בדבר הגבלת האחריות). כל אלו אינם מסייעים בפתרון מחלוקות ולחברה קשה להתנהל כאשר כל בעל מניות מתבצר בעמדתו – לא ניתן לקבל החלטות וחוסר הודאות גדל. לא אחת מעורבים רגשות בעניינים אלו והדבר מקבל גוון של סכסוך ממש. מכאן והלאה החברה "תקועה" ומתקשה לתפקד.

בעגה המקצועית מכונה מצב זה Deadlock והוא נפוץ בכל מקום בו לא הוסדרו היחסים בין בעלי המניות מבעוד מועד. במקרים כגון אלו החברה דועכת והופכת הפסדית אלא אם נמצא מוצא עסקי (למשל בדרך של גישור אשר יכול אולי להגיע לתוצאה לפיה אחד הצדדים רוכש את הצד האחר). במקרים רבים גם קיימת פניה לבית המשפט לקבלת סעד, אך חברה לא יכולה כמוזן להתנהל על ידי בית המשפט או תוך קבלת אישור בית המשפט לכל פעולה והנזקים לפעולתה עשויים להיות גדולים.

הוכח, כי הצלחת החברה תלויה ביכולת לקבל החלטות ובכך שמתאפשר לבעלי מניותיה להתנהל באופן שיגישים את טובת החברה באופן שהחברה תתנהל כחברה מסחרית, כלכלית ודינאמית. רישום חברה עם תקנון חסר הוא פשע!! תקנון הוא הסכם בין בעלי המניות לחברה ובינם לבין עצמם וחוק החברות מאפשר לכלול בתקנון כמעט כל הסדר. הסדרת עניינים אלו בתקנון על ידי עורך דין בעל ראייה עסקית נכונה תאפשר לקיים חברה "בריאה" עם יכולת לשרוד שנים רבות. כך, יש לוודא שהקמה מסודרת של החברה מתבצעת באמצעות עורך דין בעל אוריינטציה עסקית המתמחה בתחום והינו בעל ניסיון גם בטיפול בסכסוכים בין בעלי מניות, כך שיקלול בתקנון גם הסדרים לגבי מקרים העשויים לעורר סכסוכים, אמנם מדובר בהשקעה מסוימת בשלב בו לחברה טרם קיימות הכנסות, אך פירותיה של השקעה זו בצידה. במקרה בו יש להקים חברה באופן בהול, ניתן להקים החברה עם תקנון סטנדרטי, אך חשוב כי במקביל לכך תתבצענה ישיבות מסודרות עם עורך דין המתמחה בתחום על מנת שיוכל "לתפור" לצדדים תקנון מפורט אשר מתאים למידותיהם ולצורכיהם ואשר יחליף בהקדם את התקנון הסטנדרטי אשר איתו נרשמה החברה.

* מאת: עו"ד שלומי תורג'מן

* הכותב הינו שותף בכיר במשרד אפיק תורג'מן ומתמחה במשפט אזרחי, נירות ערך, הגבלים עסקיים וחברות. בדגש על סכסוכים בין בעלי מניות וגישור בסכסוכים אלה. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המומחה בתחום החברות וסכסוכים בין בעלי מניות בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.
* ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635081. השרות ניתן ללא תשלום ללקוחות יפעת מכרזים בלבד.

מה בגלייך?

- בלעדי 10
- כללית 11
- תוצאות מכרזים 37
- מהעולם 38

03-5635069
03-5635073
03-5635000

עורכת: אילת אלוני-כהן
מח' שירות לקוחות: סימה אסביה
מחלקת מכירות:

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138
פקס: 03-5635075